

Sjunde roten, tomt 64

Kvarteret Borgaren

Tjugoförsta roten 1637–57v

Sillgatans norra sida,

Femtonde roten 1657h–70

Torggatan – Östra Hamnen

Wellom (Wilhelm) Andersson Lammekiöt R21 1648–55: 2 mtl, 1656:- 18, 1657: – 9 (XV), 1657h–16, 1658– 62: 1, 1663: ½, 1665: 1 änkan 1666: 1

Han bodde 1645–46 i sjätte roten.

Den 2.10.1666 meddelade hans änka *Karin Hansdotter* i justitiekollegiet, att hon ville gifta om sig. Hon hade två söner i främmande land, *Anders* 24 år och *Hans* 22 år, och en liten dotter. Hennes man ”heet” *Willem Andersson*, den hon nu skulle hava ”heet *Jon Larsson* [bör vara *Jon Börge*sson]” och var en ”ankarsmedgeselle”. Hon kunde icke besvärja sitt inlagda inventarium, eftersom hon inte kunde veta, om några gamla spinnrockar, tunnor och sådant skräp kunde vara förgätit. Vad gällde det övriga var hon säker på att hon inte hade gjort sina barn för något när. *Albert Hunter* (se 8.30) erbjöds förmynderskapet för hennes lilla dotter men avböjde först och skyllde på att han hade annat förmynderskap men åtog sig detta, sedan *Karin* hade besvurit sitt inventarium, varefter hon tilläts gifta om sig.

Västra delen av 7.64

Joen Börgesson smed

1667–81

M1676 *Joen Börgesson öltappare*.

Han omtalades i KR 4.10.1665 för sitt slagsmål med *Olof Pedersson* i Trädgården. Han var rote-mästare i sjunde roten.

Joen Ambjörnsson

Materialskrivaren på Nya Elfsborg

under Kungl. fortifikationen

Olof Strömberg (el Strömborg)

ägde gården, när tomtöreslängderna började 1696. Den 9.7.1691 säges han ha cautionisterna *Anders Jonsson Berg* och *murmästaren Bengt Bengtsson (Berg)*. Bouppteckning efter honom ägde rum den 23.10.1708. Enligt denna hade han änkan *Christina Margareta Schröder* och dottern *Sara Maria*. I ett annat äktenskap hade hustrun barnen *Greta och Paul Priur*. Hon gifte sig en tredje gång med *korporalen vid kavalleriet Olof Skotte* (Berg II: 9–10, 264).

Men gården hade *Olof Strömberg* långt före sin död fått lämna. Den såldes av *fortifikationsbokhållare Åke Håkansson* för 300 rdr till

saltmätaren Olof Månsson (Buhr, barnen kallade sig Bruse)

som lagbjöd hus och gård mellan Jöran skomakare i väster och Jon Larsson i öster den 21.3.1698.

Olof Månsson saltmätare, som 1717 skattade för tobak, anges då ha hustrun *Elin Bengtsdotter*. Hos dem bodde *fyrverkaren av artilleriet Olof Ekbom* med sin hustru *Ingeborg* samt det gamla, döva och fattiga paret *Abraham Bruse* och hans hustru *Elin Jonsdotter*.

Olof Månsson Buhrs arvingar fältväbeln *Severin Roos*, dottern *Maria Kruse*, sonen *Bernt Kruse* och *Petter Kruses* förmyndare *saltmätare Lars Larsson* sålde den 14.4.1729 för 850 d smt och 60 daler i diskretion gård mellan skomakare *Petter Hansson* i väster och sekretererskan *Brun* i öster till

handlaren Anders Wass,

uppbud 2.6.1729, fasta 4 okt s.å., areal 80 fot gånger 24 fot.

Han var son till *bonden Anders Bryngelsson i Håsten*, Väne härad och *Börta Andersdotter*, båda döda före 1731, och syskonbarn till *Karin Bengtsdotter* (död 1744, bou 8.4.1752). Gift med *soldaten Ingemar Hellman*. Anders Wass, som avled 29.4.1748, uppgjorde inbördes testamente med sin första hustru *Anna Öhrn* den 8.1.1735. Hon var dotter till *Måns Jonsson*, som 1735 bodde hos mågen (*barn Marit Månsdotter, Olof Månsson, Elin Månsdotter* Gift med *Håkan Bengtsson i Frossviken* och *Håkan Månsson*: alla dessa bodde på Läckö, se Berg II:11–12, 378 och 164.) Andra gången var Anders Wass gift med *Anna Dahl*, född 27.10.1695 i Kville, död 5.6.1761 på Gårda, dotter till *Johan Andersson*, född 1653, Norra Trätteland Tanum, död 12.6.1737 i Fjällbacka, Kville och *Maren Månsdotter*, född 1663 i Kville, död 28.3.1743 i Göteborg. Anna Dahls farfar var *handl. Anders Jacobsson Dahl* (se 5.39). Anna Dahl gifte sig andra gången 29.8.1753 i Örgryte med dåvarande löjtnanten, sedermera *majoren Olof Giers* (född 31.12.1708 i Göteborgs garnisonsförsamling, död 9.6.1782 på Gårda i Örgryte förs.).

Anders Wass blev ägare till hemmanet Gårda i Örgryte socken, Sävedals härad den 24.1.1739 (fasta först 25.5.1747) genom att övertaga det från sin svåger *bonden Olof Månsson* och hans hustru *Maria Månsdotter*. Dessa hade till honom den 3.2.1733 utgivit en obligation på 1 200 d smt, vilka skulle användas för att inlösa skattehemmanet Gårda. Obligationen intecknades vid Sävedals härads tingsrätt den 9.10.1733. Olof Månsson orkade inte återbetala summan och egendomen övergick till Anders Wass och via hans andra hustru *Anna Dahl* till hennes andre man *Olof Giers* och förblev i den Gierska släktens ägo till 1819. Sävedals härads tingsrätt 20.2.1739, 4.2.1746. (Gustaf Asplund: Släkten Giers s. 19–20).

I februari 1743 framlade Anders Wass såsom innehavare av hemmanet Gårda samt ägarnas till Underås, Överås, Stommen, Böö och Lunden inför häradsrätten ett exemplar av en i trycket utkommen byordning, som samtliga hade överenskommit om att efterleva. *Handelsmannen Erik Nissen*, som var ägare till Över- och Underåsgårdarna hade antagits till ålderman och Anders Wass till vice ålderman. Tingsrättens kommentar var: ”Ty kan tingsrätten icke allenast anse sådant för en nyttig och nödig sak, som på allt möjligt sätt befordras bör, utan finner och skäligen, hvad de utsatte böter vidkommer — gilla och stadfästa”.

Eftersom Anders Wass var barnlös skulle han egentligen ärvas av sina fyra syskon, vilka enligt bouppteckningen den 17.11.1748 var bosatta dels i Väne. dels i Ås härader: avlidne brodern *Jon Anderssons* fyra efterlämnade barn bl.a. handelsbetjänten *Anders Jansson*, som var närvarande, *bonden Håkan Erikssons* hustru *Kerstin Andersdotter* och änkan *Marit Andersdotter*, vilkens myndige son *Olof Wennersten* var närvarande. Men reciprokt testamente mellan Anders Wass

och hans hustru Anna Dahl hade upprättats 1743. I bouppteckningen upptages bl.a. tvenne avbrända tomter belägna vid Sillgatan, vilka änkan kort efter dödsfallet sålt till

tunnbindaremästare Anders Fahlbeck för 850 d smt. Fahlbeck erlade 30-penning den 10.5.1748. Det talas i bouppteckningen om vad som i hastigheten hade blivit räddat och bärgat under den sista olyckliga vådelden i januari 1746, som drabbade 212 bebyggda tomter från Stora till Lilla Bommen. Tillgångarna uppgick till 9 780 d smt och skulderna till 8.621 2/3 d smt (därav till herr *Thomas Andersson* 2 000 d smt samt småskulder till *handelsbokhållare Anders Wennersten, bröderna Sven och Lars Kullman* m fl., *kammarskrivare Åberg* och dess intressenter i Stockholm 600 d smt, *Benjamin Hall* 700 m fl.). Behållningen utgjorde således 1.159 d 20 ö smt.

Vad de avbrända ödetomterna på Sillgatan beträffar, som hade köpts av tunnbindaremästare Anders Fahlbeck, så uppbjöds de den 13.9.1762 av handl John Hall senior och utgjorde då tre stycken (inklusive (skomakare) Jöran Sigfridssons gamla tomt (östra delen av 7.63)), vilken när dennes änka Dordi Wohlfart avvittrade sina barn 2 april 1702 sades ligga mellan Olof (Buhr) saltmätare i öster och Anders timmerman i väster.

Östra delen av 7.64

Lars Mauritzsson Kocks änka (Ingeborg Torstensdotter)

1659 (svärdotter till *glasmästare Mauritz Kock*, se Almquist I: 321 m fl s.) omgift med

Nils Torsson båtekarl

1659–77 M1676: 1 tomt Gustavi tomtöreslängd 1670–81, kallas 1679 hans gård med åbo *Sven Månsson*.

Hustru *Kerstin Larsdotter Kock* fordrade vid kämnärsrätten den 18.11.1653 sin far Lars Mauritzsson Kock på 37 d smt, som han i egenskap av förmyndare till hennes avlidna syster *Malin Larsdotters* barn skulle betala i enlighet med gode mäns likvidation mellan henne och deras styvfader *Anders Bonge* den 10.12.1645. I december 1670 begärde Nils Torsson bördsbrev för sin styvson *Petter Larsson*, sal Lars Mauritzssons son, som nu var tullnär i Kristianstad i Skåne.

Enligt det utfärdade bördsbrevet var tullnären Per Kock ”född i äkta säng av ärliga föräldrar. Fadern ärlige och aktade Lars Mauritzsson Kock och modern ärliga och gudfruktiga hustru Ingeborg Torstensdotter”. Han var född den 20.7.1647.

Den 9.2.1671 befriades enligt resolutionsboken strömbåtsförarna Anders Andersson och Nils Torsson från skatt eftersom de godvilligen hade offrat sina segel för att rädda husen under den stora vådeld, som hade övergått staden.

Nils Torsson fordrade den 18.6.1691 sin före detta svärdotter *Christina Larsdotter* på arv, eftersom hans son hade avlidit barnlös. Nils Torsson var då bosatt 7.50.

Borgaren och skepparen Anders Torsson lagbjöd den 6.11.1693 hus och gård belägna vid östra hamnen mellan Harald Arenbergs gård å norra och Nils Torssons å västra, som han köpt av herr Rommel för 1 400 d smt. Var det denna gård vid Sillgatan, som kallas Nils Torssons och ägde han den fortfarande 1693?

Gården ägdes 1696 av

Joen Larsson båtsman

och 1704 av hans änka. Hustru *Margareta Jonasdatter* sålde för 450 d smt och en diskretion hus och gård mellan Anders Thorssons änka i öster och saltmätare Olof Bure (Buhr) i väster till

skepparen Henrik Larsson,

som erhöll uppbud 28.6.1709. Gården ägdes 1715 av

styrmannen Bryngel Persson (Pedersson),

som kallades amiralitetslöjtnant, när han den 17.5.1721 sålde gården mellan saltmätare Olof Buhr i väster och handlaren Johan Busch i öster för 450 d smt till

sekretererskan Elisabeth Bruhn,

uppbud 22.5.1721, fasta 21.7.s.å. Areal 81 fot gånger 24 1/4 fot.

Handlaren Anders Wass erlade 6.3.1747 30-penning för tomt på Sillgatan, som han köpt av fru Elisabeth Bruhn. Den ingick senare i de först till tunnbindaremästare Anders Fahlbeck och senare till handl John Hall senior sålda tomterna

1785–90 Handelsman *Herr John Halls* tomter (bodas med trädgård)

1800 Brukspatron John Halls obebyggda tomt

1807 Brukspatron John Halls kreditorers bakgård

Senare uppbud av 7.64

se 7.63.